

Çin, “Barış İçinde Bir Arada Yaşamanın Beş İlkesi” temelinde küresel ortaklıkları genişleterek dostluk ve işbirliğini geliştirmeye kararlıdır*

Xi Jinping

Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping’in, 9 Aralık 2022’de Suudi Arabistan’ın başkenti Riyad’da düzenlenen ilk Çin-Arap Devletleri Zirvesi’ndeki açış konuşması.

Değerli Meslektaşlarım,
Arkadaşlar,
Tünaydın!

Başlangıç olarak, sıcak misafirperverliği ve düşünceli planlamaları için Suudi Arabistan’a teşekkür etmek istiyorum. İlk defa düzenlenen Çin-Arap Ülkeleri Zirvesi’ne katılmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Zirve, Çin-Arap ilişkileri tarihinde bir dönüm noktasıdır ve bizi daha umut verici bir dostluk ve işbirliği geleceğine götürecektir.

Çin ve Arap ülkeleri uzun bir dostluk mübadelesi geçmişine sahiptir. Kadim İpek Yolu sayesinde birbirimizi tanıdık ve uzun yıllar sürecektir bir dost-

luk kurduk. Ulusal kurtuluş mücadelelerimizde birbirimizin sevincini ve kederini paylaştık. Ekonomik küreselleşme dalgasında kazan-kazan işbirliği gerçekleştirdik. Ve değişen uluslararası ortamda hakkaniyeti ve adaleti savunduk. Çin ve Arap ülkeleri birlikte, “dayanışma ve karşılıklı yardımlaşma, eşitlik ve karşılıklı yarar, kapsayıcılık ve karşılıklı öğrenme” içeren dostluk ruhunu beslediler.

Dayanışma ve karşılıklı yardımlaşma, Çin-Arap dostluğunun belirgin bir özelliğidir. Birbirimizle güven dolu ve kardeşçe bir dostluk kurduk. Kendi temel çıkarlarımızı ilgilendiren konularda birbirimizi sıkıca destekliyor, ulusal çağdaşlaşma hedefini gerçekleştirmek için el ele çalışıyor ve

* Orjinal metni 10 Aralık 2022’de, Qiushi Journal tarafından yayımlanmıştır (http://en.qstheory.cn/2022-12/10/c_838564.htm). Onurcan Balcı tarafından İngilizceden Türkçeye çevrilmiştir. Başlık ve arabaşlıklar BRIQ tarafından çıkarılmıştır.

İlk Çin-Arap Devletleri Zirvesi, Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'daki Kral Abdülaziz Uluslararası Konferans Merkezi'nde 9 Aralık 2022'te yapıldı. (Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, 2022)

birlikte ilerliyoruz. COVID salgınıyla mücadelede fırtınalara birlikte meydan okuyoruz. Kapsamlı işbirliği ve ortak kalkınmaya dayalı geleceğe yönelik Çin-Arap stratejik ortaklığı bozulamaz.

Güney-Güney İşbirliği'nde örnek

Eşitlik ve karşılıklı yarar, dostluğumuz için sürekli bir itici güçtür. Çin ve Arap ülkeleri, karşılıklı yarar sağlayan işbirliğini sürdürmede "Güney-Güney İşbirliği"ne örnek teşkil ettiler. İki taraf, Çin-Arap Devletleri İşbirliği Forumu çerçevesinde 17 işbirliği mekanizması oluşturdu. Son on yılda, ticaretimiz 100 milyar ABD doları arttı ve toplam hacim 300 milyar doları aştı; Çin'in Arap ülkelerine doğrudan yatırımı 2.6 kat arttı ve yatırım stoğu 23 milyar dolara ulaştı; 200'den fazla Kuşak ve Yol projesi gerçekleştirildi ve iki taraftan yaklaşık iki milyar kişiye fayda sağlandı.

Kapsayıcılık ve karşılıklı öğrenme, dostluğumuzun doğasında var olan kilit bir değerdir. Birbiri-

mizin medeniyetlerini ve birbirimizden birçok şey öğrendiğimiz insanlık tarihini kutluyoruz. Birbirimizin eski uygarlıklarından bilgelik almaya devam ediyor ve uygarlığın özü olan "barış, uyum, bütünlük ve dürüstlük"ü ortaklaşa destekliyoruz. Medeniyetler çatışması yaygarasına rağmen ilkelermize bağlı kalıyor, medeniyetler arası diyalogu hep birlikte savunuyor, belli medeniyetlere yönelik ayrımcılığa karşı çıkıyor ve dünya medeniyetlerinin çeşitliliğini korumaya çalışıyoruz.

Bugün dünya yeni bir çalkantı ve dönüşüm dönemindedir. Ortadoğu yeni ve derin değişimler geçiriyor. Arap halkının barış ve kalkınma özlemi çok daha güçlü, eşitlik ve adalet çağrıları her zamankinden daha canlıdır. Stratejik ortaklar olarak Çin ve Arap ülkeleri, halklarımıza daha fazla fayda sağlamak ve insanlığın gelişme mücadelesini ilerletmek için Çin-Arap dostluk ruhunu ileriye taşımalı, dayanışma ve işbirliğini güçlendirmeli ve ortak bir gelecek hedefiyle daha yakın bir Çin-Arap topluluğunu geliştirmelidir.

Bağımsız Kalmalı ve Ortak Çıkarlarımızı Savunmalıyız

Çin, Arap devletlerini kendi ulusal koşullarına uygun kalkınma yollarını bağımsız olarak keşfetmeleri ve geleceklerini sınırsız kendi ellerinde tutmaları konusunda destekliyor. Çin, Arap devletleriyle karşılıklı güveni derinleştirmeye; egemenlik, toprak bütünlüğü ve ulusal onur gibi konularda birbirini koşulsuz bir şekilde desteklemeye hazırdır. Bu konuda tüm taraflar, diğer ülkelerin iç işlerine karışmama ilkesini ortaklaşa desteklemeli, gerçek çok taraflılığa sadık kalmalı ve gelişmekte olan ülkelerin meşru hak ve çıkarlarını savunmalıdır.

Ekonomik Kalkınmaya Odaklanmalı ve Kazan-Kazan İşbirliğini Güçlendirmeliyiz

Kalkınma stratejilerimiz arasındaki sinerjiyi geliştirmeli, Kuşak ve Yol işbirliğini nitelikli ve verimli bir şekilde sürdürmeliyiz. Ekonomi ve ticaret, enerji ve altyapı geliştirme gibi geleneksel alanlarda işbirliğini pekiştirmeliyiz. Yeşil ve düşük karbonlu kalkınma, sağlık ve tıbbi hizmetler ile yatırım ve finans gibi yeni büyüme kanallarını güçlendirmeli; havacılık ve uzay, dijital ekonomi ve nükleer enerjinin barışçıl kullanımı dahil olmak üzere birçok alanda sınırlarımızı genişletmeliyiz. Ayrıca gıda güvenliği ve enerji güvenliği gibi zorluklarla da mücadele etmeliyiz. Çin, Küresel Kalkınma Girişimi'ni (GDI) uygulamak ve "Güney-Güney İşbirliği"nde sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için Arap tarafıyla birlikte çalışacaktır.

Bölgesel Barışı Desteklemeli ve Ortak Güvenlik İçin Çaba Göstermeliyiz

Çin, bazı zorlayıcı siyasi durumların çözüme kavuşturulmasında Arap bilgeliliğine güvenmekte, Ortadoğu'da ortak, kapsamlı, işbirlikçi ve sürdürülebilir bir güvenlik yapısı inşa etmede Arap tarafını desteklemektedir. Çin, uluslararası toplumu Ortadoğu halkının egemenliğine saygı duymaya ve bölgenin istikra-

rına katkıda bulunmaya çağırıyor. Çin, Arap tarafını Küresel Güvenlik Girişimi'ne (GSI) katılmaya davet ediyor ve Ortadoğu'da barış ve huzuru teşvik edecek önlemleri destekliyor.

İslamofobiye Karşı Mücadele Etmeliyiz

Uluslararası personel değişimini artırmamız, halklar arası işbirliklerini derinleştirmemiz ve yönetim deneyimi alışverişini teşvik etmemiz gerekiyor. İslamofobiye karşı mücadele etmeli, aşırılıkçılığa karşı mücadele konusunda işbirliği yapmalı ve terörizmi herhangi bir etnik grup veya dinle ilişkilendirmeyi reddetmeliyiz. İnsanlığın ortak değerleri olan barış, kalkınma, hakkaniyet, adalet, demokrasi ve özgürlükleri savunmalı, yeni dönemde medeniyetler arası alışveriş ve karşılıklı öğrenme için örnek teşkil etmeliyiz.

Zirvenin, yeni dönemde ortak bir geleceğe sahip bir Çin-Arap topluluğu inşa etme ve "Çin ile Arap Ülkeleri Arasında Kapsamlı İşbirliği Planının Ana Hatları"nı birlikte formüle etme kararını görmekten memnuniyet duyuyoruz. Bu kararın ilk takip adımı olarak Çin, önümüzdeki üç ila beş yıl içinde kalkınma desteği, gıda güvenliği, halk sağlığı, yeşil inovasyon, enerji güvenliği, medeniyetler arası diyalog, gençliğin gelişimi ve güvenlik alanlarında sekiz büyük işbirliği girişimini yürütmek için Arap tarafıyla birlikte çalışacaktır. Çin, Arap tarafını sekiz girişimin ayrıntıları hakkında bilgilendirmiştir. Çin ve Arap ülkeleri, bu girişimlerin en erken şekilde uygulanmasını sağlamak ve hızlı sonuç almak için işbirliği içinde olacaktır.

Başkenti Doğu Kudüs Olan Bağımsız Filistin Devleti'ni Destekliyoruz

Filistin meselesi Ortadoğu'da barış ve istikrarla bağlantılıdır. Filistin halkına yapılan tarihi haksızlıklar belirsiz olarak başıboş bırakılmamalıdır. Bir milletin meşru hak ve menfaatleri ticarete konu olmaz, bağımsız devlet kurma talebi reddedilemez. Uluslararası toplum, iki devletli çözüme ve "barış

Zirve sonunda, Birinci Çin-Arap Devletleri Zirvesi Riyad Bildirgesi yayınlandı.
(Xinhua, 2022)

için toprak” ilkesine olan bağlılığında kararlı olmalı, barış görüşmelerini ilerletmek için kararlı çabalar göstermeli, Filistin’e daha fazla kalkınma yardımı sağlamalı ve Filistin meselesinde adil bir çözüm için çaba göstermelidir. Son zamanlarda Arap devletlerinin çabalarıyla Filistin içi uzlaşmada önemli ilerlemeler kaydedildi. Çin bu gelişmeleri memnuniyetle karşılamaktadır. Çin’in, 1967’de çizilen sınırlara dayanan ve başkenti Doğu Kudüs olan, tam egemenliğe sahip bağımsız bir Filistin Devleti’nin kurulmasını kesin olarak desteklediğini bir kez daha yinelemek isterim. Çin, Filistin’in Birleşmiş Milletler’e tam üye olmasını istemektedir. Çin’in Filistin’e insani yardımları, ülkedeki geçim projelerine desteği ve Birleşmiş Milletler Yakın Doğu’daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı’na (UNRWA) yaptığı bağışlar devam edecektir.

Çin, Dünya Barışını Korumaya ve Ortak Kalkınmayı Teşvik Etmeye Kararlıdır

Bildiğiniz üzere, geçtiğimiz günlerde Çin Komünist Partisi, 20. Genel Kongresini başarıyla gerçekleştirdi. Kongre, Çin tarzı modernleşme yoluyla Çin ulusu-

nun canlanışını tüm cephelerde ilerletme görevlerini saptamış ve Çin’in gelecekteki kalkınması için kapsamlı bir plan sunmuştur. Çin, dünya barışını korumaya, ortak kalkınmayı teşvik etmeye ve insanlık için ortak geleceğe sahip bir topluluk oluşturmaya kararlı olarak devam edecektir. Çin, bağımsız bir barış dış politika izleme ve uluslararası adaleti destekleme konusunda kararlılığını sürdürüyor. Çin, “Barış İçinde Bir Arada Yaşamanın Beş İlkesi” temelinde küresel ortaklıkları genişleterek dostluk ve işbirliğini geliştirmeye kararlıdır. Karşılıklı fayda sağlayan dış açılma stratejisiyle hareket eden Çin, yüksek standartlı açılımı teşvik etmeye ve yüksek nitelikli Kuşak ve Yol işbirliğini ilerletmeye devam edecek. Bunu yaparak, Çin’in yeni gelişimi ile Arap ülkeleri ve tüm dünya için yeni fırsatlar yaratmayı diliyoruz.

Büyük bir amaç bir hayalle başlar ve sıkı çalışmayla gerçeğe dönüşür. Çin-Arap dostluğunun ruhunu ileriye taşıyalım, yeni dönemde ortak bir geleceğe sahip bir Çin-Arap topluluğu inşa edelim ve ilişkilerimiz için daha parlak bir gelecek için yolu gösterelim.

Teşekkürler! 🌸